

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Quid sint, § qua ratione servanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT XI.

De Interstitiis.

§. I. Quid sint, & qua ratione servanda.

1. Acri Canones vulgatis iuribus præcipiunt, ut Ordines conferantur ordinandis cum certo temporis intervallo inter unum, & alterum Ordinem; quod certe ita constitutum est, ut interim per exercitia inferioris Ordinis, promovendus ad Superiores disponatur.

2. Hæc intervalla temporum vocantur *Interstitia*, quæ, sine dispensatione, servanda ab omnibus sunt, etiam à Religiosis præcendendo à Privilegiis, de quibus mox, idque sub mortali, quia est res gravis, licet ex communitentia non incuratur suspensio, nec irregularitas ab eo, qui illa fortè non observet, ut notat Suarez de *Conf. d. 21. sect. 1. n. 43. March. de Ord. tr. 1. p. 7. c. 1. n. 16. Diana p. 5. tr. 10. ref. 40. & p. 4. tr. 4. ref. 209. Castrop. d. 4. de Conf. p. 10. §. 1. alique.*

3. Hinc Lezzana in *summa V. Interstitia*, n. 3. immerito ex Bulla Pii II. (quæ, quamvis valde fuerit amplificata à Sixto V. hodie tamen servatur solum iuxta restrictionem factam à Clem. VIII. Rom. Pont. in *Bull. tr. 3. fol. 40.*) colligit, ordinandum non observantem interstitia, incurtere suspensionem immerito sanè.

Hæc enim Bulla tria solum edicit. Primum, ut suspensionem ipso facto incurrat, qui sine dispensatione Canonica, aut legitima licentia ordinatur extra tempora. Secundò, ut eandem incurrat, qui sine Dimissiois. Tertiò, ut eandem, quia ante legitimam ætatem. Lezzana autem illud (*sine dispensatione Canonica*) vult distinguere ab illo (*aut legitima licentia*) additque illud (*sine dispensatione*) cadere in alia impedimenta, atque adeo in impedimentum ex intervallo interstitiorum, nondum decurso, & illud (*sine licentia*) cadere in prædicta tria. Verum nimis gratis hic auctor loquitur, & illud (*aut*) clarè ostendit, utramque clausulam cadere solum in illa tria, vnamque ex ipsis clausulis esse alterius explanationem.

4. Porro inter primam Tonsuram, & Oiliarium non invenio, debere intercedere interstitia.

5. Quoad Minores Ordines inter se Tridentinum, *sess. 23. cap. 1. de Reform.* requirit ut ordinatus in Minoribus promoveatur per temporum interstitia, instructus in iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent. Insinuat ergo, debere intercedere aliquod saltem intervallum, ut ipso exercitio instruat in ordine recepto, & disponatur ad alium; sed quia non determinans intervalli spatium, addit, (nisi aliud Episcopo expedire magis videatur) Ideo ipsius Episcopi prudenti arbitrio id remittitur. Vide §. *sequentem n. 6.*

6. Inter Acolythatum, & Subdiaconatum, Tridentinum *loc. cit.* requirit anni vnus Ecclesiastici (ut mox de cæteris Ordinibus dicam) intervallum. Excipe, nisi legitima consuetudo aliud alicubi introduxerit, ut dicto *n. 6.* mox indicabo.

7. Inter Subdiaconatum, & Diaconatum, atque inter hunc, & Sacerdotium ex eodem Tridentino debet annus intercedere, atque ex communi, tutissimæque sententia, Ecclesiasticus, id est ab vno Sabbato, v. g. Quatuor Temporum, Quadragesimæ ad aliud simile Sabbatum sequentis Quadragesimæ; etiam si non intercesserint eo anno duodecim menses integri. Ne sit tamen dubium, sufficere annum naturalem, quia multo magis, nomine anni requisiti à Tridentino, potest intelligi annus naturalis duodecim mensium, quæ est significatio principalis.

8. Ex quo ultimo sequitur (ait Pasqualigus, *Cent. 4. q. 355.*) si intercesserint duodecim menses, licet Ecclesiasticus annus nondum finierit, licet te posse ad alium Ordinem ascendere. Casus posset occurrere, si anno præcedente, Sabbatum Sanctum, in quo tu v. g. ordinatus fuisti

15. Respondeo. De hac difficultate olim interrogatus, negativè respondi, quia mihi tunc visum fuit collectivè requiri festum duplex, & festum de præcepto. Nunc verò maturius rem expendendo affirmativè respondeo. Nam intentum Pontificis principale est, ut ejusmodi Ordines dentur in diebus apud Fideles solemnibus, & ad hoc sufficit dignè esse de præcepto. Confirmatur, quia cum Urbanus VIII. in Pontificali novo, tum Brevia illa Pontificia solum dicunt, conferri debere eos Ordines diebus festis, nihil de officio, an sit duplex, necne, vel an sit correspondens festo, an non. Confirmatur iterum ex Leandro, de *Ordin. d. 1. q. 3.* qui in Brevibus prædictis ait; venire omnia festa, quæcunque sint, modo ab Ecclesia servari mandentur. Nota illud (quæcunque sint.)

PER OCCASIONEM QUÆRIMUS, AN Religiosi gaudeant Privilegio, ut ordinari liceat possint extra Tempora?

16. Quod Nostra Iesu Societas hoc Privilegio gaudet, communicando tamen ordinandis à solo Nostrò Patre Generali, certum est ex Bulla Greg. XIII. edita 11. Septembr. 1582. *V. in Privileg. Soc. V. Ordines*, & data sub clausula, ut ejusmodi Privilegium non communicetur aliis Regularibus. Lege Quintan. de *Ordin. sing. 8.*

17. Tam grave est hoc Societatis Privilegium, ut Castrop. de *Ordin. p. 13. num. 11.* damnet de mortali Episcopum, qui nolit ordinare extra tempora nostrum præsentatum à dicto Patre Generali (ut etiam, non servatis interstitiis præsentatum à dicto Patre Generali, vel Provinciali) quia Gregorius XIII. dum hæc nostris concedit, loquitur cum Episcopis per verba præceptiva, *præcipimus*, &c.

18. Quamvis autem Gregorius prædictus neget communicationem hujus Privilegii aliis Religiosis, non propterea ligantur manus Successorum Pontificum, vel Prædecessorum, quibus non sit legitime derogatum. Quare Marchinus, *tract. 1. p. 7. cap. 7.* citans Rodr. Barbof. Hom. bonum, Patellam, testatur idem Privilegium concessum fuisse

1. Mendicantibus, & à Clemente VIII. absque vlla limitatione, deinde confirmatum.

II. Monachis (*idem ibidem*) Divi Hieronymi, & Sancti Benedicti ab Alexandro VI. & Eugenio I. V.

III. Ordin. (*Idem citans Portellam, & Dianam*), sive Congregationi Sancti Ioannis Evangelistæ in Portugalia à Clement. VIII.

IV. Batnabitibus *idem ibidem* à Greg. X V.

V. Pasqualigus, *cent. 4. q. 356.* item testatur concessum esse Theatinis à Greg. XI V.

VI. Thomas Hurtadus, in *mor. p. 2. tr. 12. c. 1. n. 1848.* ait, concedi omnibus, qui communicant in Privilegiis, & Castrop. de *Ordin. p. 13. n. 13.* omnibus Mendicantibus, & qui communicant in Privilegiis Sancti Benedicti; quæ tamen Pasqualigus l. c. limitat, quando communicatio non est generica, sed veluti sic, vel simili modo. *Communico vobis Privilegia aliis concessa, licet fuerint illis concessa irrevocabiler.*

Sed Thomas Hurt. l. c. n. 1854. ait, Paulum V. Minoribus, & Clementem VIII. Patribus Evangelistis concessisse hoc Privilegium sine vlla limitatione incommunicabilitatis. Quare, quæcunque alia Religio cum his communicans, etiam per communicationem generalem, illud participabit, etiam quoad Novitios, sed his cum Patrimoniis, vel Beneficiis iuxta supra dicta. Hoc Privilegium magnum vocat idem Thomas Hurtad. *loc. cit. n. 1818.* addeps, illi sine scrupulo se posse Episcopos conformare: quæ eadem verba dixerat pro Mendicantibus Marchin. *loco supra citato.*

19. Hæc Doctores prædicti, quorum fidem sublevandi, mihi, vel deprimentis, voluntas non est.

fuisse incidit in diem 22. Martii, & anno sequenti incidat in 22. v. g. diem Aprilis: tunc ergo poteris in hoc anno ordinari in Sabato ante Dominicam Passionis, si sic tunc completis annis naturalis, licet nondum advenit Sabbatum Sanctum in quo finitur annus Ecclesiasticus.

9. Quoniam verò extare dicitur Responsio Pontificis apud eundem ibidem, quæ ait, sufficere ita annum Ecclesiasticum, ut satis sit, si transierint quatuor interstitia, id est quatuor intervalla temporum, sequitur ordinem anno superiore in Sabbato Sancto, vel in Sabato ante Dominicam Passionis, licet ordinari posse in Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimæ, quia sic jam sunt transacta intervalla. Quatuor temporum, nempe à dicto Sabbato Quadragesimæ ad Sabbatum post Pentecosten: ab hoc, ad illud Septembris: ab hoc, ad illud Decembris: & denique ab hoc, ad simile Sabbatum sequentis Quadragesimæ.

10. Hanc præcedentis numeri doctrinam habet Pasqualigus loc. cit. additque rationem à priori huius rei esse posse, quia hæc duo Sabbata, id est Sanctum, & Passionis sunt, vel pars, vel appendices Quatuor temporum, quæ servantur initio Quadragesimæ, quare, qui ordinantur in hoc Sabbato Quatuor temporum initio Quadragesimæ, censetur ordinari in illis Sabbatis, puta Sancto, & Passionis, quæ sunt pars seu appendix huius, atque adeo, fictione iuris, non ante terminum debitum. Verum huius doctrinæ penes ipsum sit fides, non apud me.

11. Denique inter Sacerdotium, & Episcopatum, de iure communi, nulla necessitas est, ut intercedant dies. Ita Sanchez in consil. 1. 7. cap. 1. dub. 15. n. 11. alios citans. Sed quamvis Sanchez loc. cit. affirmet vno, eodemque die Dominico posse quempiam suscipere Sacerdotium, & Episcopatum, melius tamen negat Aversa, de Ord. q. 1. s. 3. sect. 9. Versu. Ad consecrationem, saltem ex eo capite, quod tam novus Sacerdos, quam novus Episcopus consecrari debet cum Ordinante, id, quod eodem die non potest, quia eodem die bis celebraret.

§. II. De Dispensatione Interstitiorum.

1. NE alterum ex his cum altero confundas. Tria Decreta Tridentini hic debes advertere, ejusque verba diligenter expendere circa promovendos ad Ordines Majores, nam de Minoribus jam diximus §. præced. num. 5.

Primum, de Ordinato in minoribus promoveri cupiente ad Subdiaconatum, sic disponit *H. vero*, ut habet Trident. sess. 23. cap. 11. de Reform. (id est in Minoribus constituti, non nisi post annum à susceptione postremi gradus Minorum Ordinum ad Sacros promoveatur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Secundum, de Subdiacono sic Lege Trident. sess. 23. cap. 13. ibidem. Promoti ad Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem, in eo non sint versati, ad altiorum Ordinem, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittuntur.

Tertio, de Diacono sic ibidem cap. 14. Ad Presbyteratus Ordinem assumatur, qui in Diaconatus ad minus annum integrum (nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo ministraverint.

2. Ex his tria habes. Primum, posse Episcopum (quis autem esse debeat, dicam, mox à num. 9.) dispensare in Interstitiis, quod non potuit intra tempora, ut supra notavi.

3. Secundò debere adesse causam, Tum, quia id prædicta Decreta significant, Tum, quia omnis dispensatio, ut alibi dictum est, requirit proportionatam causam.

4. Tertio à Concilio jam explicari quantitatem, ut ita dicam, talis causæ. Nam majorem causam requirit à Diaconatu ad Sacerdotium, ut illa conjunctio ostendit, (ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem) quam à Sub-

diaconatu ad Diaconatum, quod significat, nisi aliud Episcopo videatur, & ab Acolytatu ad Diaconatum, ut ostendit illa conjunctio, nisi necessitas, ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, & absolute in hoc mundo cum latitudine aliqua, ut vult Aversa, mox citandus Barboza, & Diana.

5. Puto autem, utilitatem sufficientem adesse, quæ pauci sunt boni Ministri, si in tota Civitate, vel aliqua peculiari Ecclesiæ, cui per ordinem dum promittitur: Adesse autem necessitatem, quando deest Minister. Et Hurtadus de Ordine, dist. 24. quæ censet, causam sufficientem esse, quando quis habet necessitatem vel Capellaniam cum onere Missæ celebrandæ.

Idem Hurtadus loc. cit. Leand. de Ordine, dist. 11. quæ, si sint, vel virtus insignis. Afferret pro hac causa deest Cardinalium.

Sed pro Diaconatu ad Sacerdotium negat Aversa, Ordine, quæst. 2. sect. 9. Versu. Idemque Cenci, quæst. 1. litas sit Ecclesiæ habere Ministros virtute præfata non tamen (ait) ea sola potest vocari necessitas. Hurtadus consentit Marchinus, tract. 1. p. 7. cap. 3. de Ordine, dist. 1. in quo est excellens in literis profectus, & addit, quod provecta cum integritate morum, ut item vacat in eorum in aliqua Universitate, quo, in die celebratur, se sustentare, & quis possit in illud.

6. Inquire Poreline Episcopus in Interstitiis dispensare, ut vno, eodemque die plures Ordines eadem celebrantur.

Respondeo. Vt prima Tonsura, & Minores Ordines simul, & in eodem die conferantur, potest ex causa, si fieri hic qualemcumque notat Aversa loc. cit. in materia conditio sit sine, Sanchez. consil. lib. 7. cap. 1. dist. 1. quia id ipsi non est prohibitum, immo ubi est eodem, possit sine causa, quia huic consuetudini non derogavit Tridentinum.

7. Vt Acolytatus, & subdiaconatus eodem die conferantur, potest item Episcopus, ita Sanchez. dist. 1. ex causa, & ubi est consuetudo, etiam sine consuetudine rationes n. prædictas.

8. Denique, ut plures Ordines Majores eodem die conferantur, non potest Episcopus, ut fertur in Trident. sess. 23. cap. 3. de reform. C. litteras de temporibus Ordinationum, dispensare, neque hodie vllum extra privilegium circa hoc alicui concessum, neque video in iudicio vllam introductam esse consuetudinem.

De Sacerdotio cum Episcopatu jam dixi §. 2. num. 1.

QUISNAM EPISCOPI DISPENSAT in prædictis Interstitiis.

9. Dico Episcopum, vel Originis, vel Beneficii Domicilii posse suum dispensare juxta prædicta interstitia. Si, quando hic proprius Episcopus aliquem mittat cum Dimissis ad alium Episcopum, quod proprius huic alieno committere, ut ipse dispenset, non alienus dispensabit, ut Delegatus à proprio. Caput Sede vacante, tunc solum potest in his dispensare, ut potest concedere Dimissas, ut recte notat Marchinus, tract. 1. p. 7. c. 2. n. 8. Diana p. 4. n. 209. & alii, late concedat Merolla t. 3. d. 7. n. 48.

10. An autem Episcopus possit in Interstitiis dispensare suam familiarem triennem ex solo capite familiaritatis?

Negat Sanchez loc. cit. cap. 1. consil. dist. 16. num. 3. Marchinus, tract. 1. de Ordine, p. 8. cap. 4. item id negat Episcopo Beneficii; Castropalans autem de Ordine, dist. 1. p. 15. num. 6. id familiari negans, addit rationem, quia licet sunt diversa privilegia posse ordinare familiarem, & posse in Interstitiis dispensare. Vnde vnius concessio concessionem alterius extendenda non est. Et hinc Episcopo non potest dispensare in illegitimo matrimonio familiari ad Ordines Minores, ita nec in Interstitiis.